

Verslag 20 februari 2023

UniversiteitsForum

AI in het Onderwijs

AI in het onderwijs

Op maandagmiddag 20 februari 2023 zijn de leden en gasten van het UniversiteitsForum digitaal in gesprek gegaan over AI in het Onderwijs. Na een plenaire introductie in het thema door gastsprekers zijn de aanwezigen in groepjes uiteen gegaan om te spreken over de onderstaande vier vragen en stellingen. De uitkomsten van die discussies zijn in dit verslag samengevat.

Vragen en Stellingen

Moeten we AI in het onderwijs benutten? Moeten docenten en medewerkers programma's zoals ChatGPT integreren in het onderwijs?

1

Met nieuwe ontwikkelingen in AI komen ook vragen over de kansen, risico's, en de ethische aspecten van het gebruik hiervan naar boven. Wie is er verantwoordelijk voor het inspelen op ontwikkelingen binnen AI die het onderwijs beïnvloeden? Is er UvA-breed beleid nodig, of juist niet?

2

Stelling: de UvA moet duidelijke richtlijnen opzetten over de samenwerking met de bedrijven achter de AI.

3

Stelling: Als onze manier van toetsen gevoeliger wordt voor fraude door ontwikkelingen binnen AI, dan moeten we onze toetsing aanpassen.

4

Gast sprekers

Om de aanwezigen te introduceren in de thematiek hebben twee (gast)sprekers aan het begin van de bijeenkomst het woord genomen: Frank Benneker & Harrie van der Meer.

Frank Benneker

Frank is Informatie Manager Onderwijs en hoort bij de Bestuursstaf. Iedereen heeft het over AI in het onderwijs, en wat het voor het onderwijs zal betekenen. Veel mensen zien het als bedreiging; wat als studenten gaan plagiëren? Moeten we nu onze essays en tentamens aanpassen? Frank bespreekt of er ook kansen en mogelijkheden zijn. De UvA kan bijvoorbeeld goed inspelen op AI in het onderwijs door haar vele kundige medewerkers.

Frank haalde Russell en Norvig aan die AI definiëren als “intelligence demonstrated by machines, in contrast to the natural intelligence displayed by humans. Colloquially, the term “artificial intelligence” is often used to describe machines (or computers) that mimic “cognitive” functions that humans associate with the human mind, such as “learning” and “problem solving”.

Een voorbeeld van een programma dat we kunnen gebruiken in het onderwijs is het programma Synthesia waarmee er kennisclips kunnen worden gegenereerd aan de hand van teksten. Hierna gaf Frank wat voorbeelden van AI die we al gebruiken in het onderwijs, zoals het programma FeedbackFruits, of Kaltura waarmee er automatische ondertiteling gegenereerd wordt voor studenten met een functiebeperking. Bij het gebruik van data (van studenten) moeten we altijd kritisch blijven: wat voor data is het? Hoe wordt het opgeslagen? Hoe gaan we om met ‘black box’ systemen? Hoe waarborgen we privacy? Frank sloot af door te stellen dat we transparantie centraal moeten houden bij het communiceren naar studenten en medewerkers over het gebruik van AI.

Harrie van der Meer

Harrie gaf als coördinator (onderwijs)trainingen en onderwijsmateriaal van de bibliotheek een taxonomie van informatievaardigheden. Want hoe verandert ChatGPT het zoeken, vinden en beoordelen van informatie?

ChatGPT kan gebruikt worden als hulpmiddel voor het formuleren van onderzoeksvragen, het samenvatten of vertalen van teksten, het omzetten van bronnen naar een andere referentiestijl, het beoordelen van tentamenvragen en rubrics en het schrijven van teksten aan de hand van aanwijzingen. Bij het omzetten van referentiestijlen moet je altijd controleren of dat goed is gedaan, waardoor referentiesoftware nu nog makkelijker is te gebruiken dan ChatGPT. Op dit moment kan ChatGPT ook nog geen (betrouwbare) bronnen geven bij het genereren van teksten. Een paar andere kanttekingen zijn dat ChatGPT biases in zich heeft aangezien technologie niet neutraal is. Daarbij is ChatGPT niet transparant over de gebruikte bronbestanden en moderatiefilters. Alternatieven voor ChatGPT zijn onder andere Elicit, een “AI Research Assistant”, en Semantic Scholar, een “AI powered research tool”.

Samenvattend kan ChatGPT dus veel betekenen op het gebied van informatievaardigheid en onderwijs, maar als gebruiker moet je wel kritisch blijven op de relevantie en betrouwbaarheid van de inhoud van de gegenereerde teksten. Harrie sloot af door te stellen dat dit betekent dat we anders moeten kijken naar het onderwijzen van informatievaardigheden. We zouden bijvoorbeeld als universiteit trainingen aan studenten kunnen aanbieden waarin ze leren kritisch om te gaan met met AI tools, en bewust leren worden van de valkuilen van AI tools.

Vraag:

Moeten we AI in het onderwijs benutten? Moeten docenten en medewerkers programma's zoals ChatGPT integreren in het onderwijs?

Het is geen optie om AI en programma's zoals ChatGPT in het onderwijs niet te benutten, we hebben ons ertoe te verhouden. ChatGPT is waarschijnlijk een instrument dat zich zal blijven ontwikkelen en gebruikt zal blijven worden, dus moeten we hier als universiteit op inspelen op een manier die het leerproces en de kwaliteit van onderwijs niet belemmert. We moeten ons bewust worden van de voordelen, nadelen, de mogelijkheden en de problemen. Daarbij is AI op verschillende faculteiten een integraal onderdeel van onderzoek, dus moeten studenten dit ook leren gebruiken. Dit moeten we wel op een kritische manier aanvlagen door onze studenten te leren deze programma's kritisch te gebruiken en evalueren. Dit zouden we kunnen inbouwen in het onderwijs. Je kunt studenten belangrijke 'flaws' van programma's zoals ChatGPT leren herkennen, zoals het gebrek aan correcte data en bronnen. Het is belangrijk studenten te leren hoe programma's zoals ChatGPT werken zodat ze weten tot welke bron ze zich verhouden. ChatGPT kan bijvoorbeeld goed werken om teksten te coderen en samen te vatten. Het is belangrijk dat de UvA haar medewerkers ook goed schoolt als het aankomt op AI in het onderwijs.

Sommige opleidingen hebben al vakken zoals 'Responsible AI', dit soort vakken zouden bij alle programma's aangeboden kunnen worden om te leren reflecteren op AI. Docenten zouden ook als oefening studenten een antwoord van ChatGPT op een ingewikkelde vraag kunnen laten evalueren, om ze zo kritisch te leren nadenken over dit soort programma's.

Het is van belang om op een open manier met studenten in gesprek te blijven over hoe zij programma's zoals ChatGPT gebruiken. Zo kunnen medewerkers en docenten ook gericht met hun studenten praten over de voor- en nadelen van hun gebruik van AI. Als universiteit moeten we daarbij ook helder communiceren over het gebruik van programma's zoals ChatGPT, en wanneer wij dat als fraude aanmerken.

Vraag:

Met nieuwe ontwikkelingen in AI komen ook vragen over de kansen, risico's, en de ethische aspecten van het gebruik hiervan naar boven. Wie is er verantwoordelijk voor het inspelen op ontwikkelingen binnen AI die het onderwijs beïnvloeden? Is er UvA-breed beleid nodig, of juist niet?

Ook deze groep vond dat AI in het onderwijs niet moet worden verboden, maar juist als nieuwe ontwikkeling worden behandeld die we kunnen integreren in onderwijs en onderzoek. Het is belangrijk dat er op de korte termijn besluiten worden genomen, aangezien we nu al met de gevolgen van AI worden geconfronteerd als universiteit. Er moet dan wel rekening worden gehouden met het verschil tussen opleidingen en faculteiten. Binnen de ene opleiding ligt de nadruk op schrijfvaardigheid, en bij de andere opleiding ligt de nadruk op praktijkonderwijs.

AI programma's blijven door factoren zoals de snelle ontwikkeling gedeeltelijk ongrijpbaar voor ons als universiteit. Tegelijkertijd is het van belang om beleid te vormen zodat duidelijk is wat wij als universiteit van AI vinden en hoe we kijken naar kwesties zoals de ethiek en duurzaamheid van het gebruik van AI, en hoe dit onze bedrijfsvoering beïnvloedt.

Het beleid over AI moet zich op meerdere niveaus vormen. Zowel binnen de UvA, als bij de UNL en zelfs de politiek. Er zou een eigen forum binnen de UvA gecreëerd kunnen worden waarmee een eensgezinde opvatting over AI in het onderwijs kan worden uitgedragen naar de UNL en Tweede Kamer. Hierbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat de ontwikkeling van AI ontzettend snel gaat, en je als universiteit niet te reactief wil zijn. De UvA moet haar aanwezige competentie op het gebied van AI onderhouden, het beleid moet daarbij niet achterlopen. Het is dan ook belangrijk dat studenten en docenten goed geïnformeerd worden over AI in het onderwijs. Het zou een mooi idee zijn om omgaan met AI in het curriculum te verwerken als onderdeel van academische vaardigheden.

Afsluitend, is het belangrijk om richtlijnen op te stellen over gebruik van AI en wanneer dat als fraude wordt aangemerkt zodat organen zoals de examencommissie hier ook mee om kunnen gaan. Dit zullen altijd zowel algemene als faculteitsspecifieke richtlijnen moeten zijn.

Stelling:

De UvA moet duidelijke richtlijnen opzetten over de samenwerking met de bedrijven achter de AI.

AI kan mogelijk een nuttige aanvulling op onderwijs vormen. We moeten als universiteit ook toekomstgericht blijven. Dit moet alleen altijd op kritische wijze gebeuren. Het is belangrijk goed na te denken over de samenwerking met de bedrijven die achter de AI en hun programma's zitten.

Bij commerciële bedrijven is het belangrijk op te letten met welke voorwaarden we als gebruikers van de programma's akkoord moeten gaan, voor we ze als universiteit introduceren in ons onderzoek en onderwijs. Bij programma's zoals ChatGPT moeten we bijvoorbeeld stilstaan bij het feit dat omdat dit een gratis programma is, je betaalt met de data die je invoert. En we moeten ons realiseren dat niet elk AI programma überhaupt automatisch veilig of betrouwbaar werkt. Op dit moment functioneren veel programma's nog als 'black box', wat betekent dat wij niet weten wat er met onze data gebeurt. We moeten er ook bij stilstaan dat we door het gebruik van deze programma's meewerken aan de ontwikkeling van deze programma's. Maar de programma's helemaal niet gebruiken is geen realistische oplossing.

Het niet de bedoeling dat we studenten en docenten vragen om een persoonlijk account te maken voor programma's zoals ChatGPT. Als universiteit kan het een goed idee zijn te zorgen dat studenten en docenten kunnen inloggen via een instellingsaccount, zodat zij geen account met persoonlijke gegevens hoeven aan te maken.

Het zou een goed idee zijn om als universiteit regelgeving op te stellen over de samenwerking met de bedrijven achter AI programma's. Als dat mogelijk is zouden we altijd met een systeem onder licentie moeten werken zodat we duidelijk hebben waarvoor betaald en getekend wordt, en of dit programma veilig genoeg is voor onze data. Het is daarbij ook gewenst dat er regelgeving vanuit de UNL of in ieder geval alle overkoepelende universiteiten komt. Het zou een goed idee zijn te onderzoeken of we met meerdere universiteiten samen kunnen werken om kritisch te blijven op de implementatie van AI en bepaalde programma's in ons onderwijs.

Stelling:

Als onze manier van toetsen gevoeliger wordt voor fraude door ontwikkelingen binnen AI, dan moeten we onze toetsing aanpassen.

We moeten accepteren dat deze nieuwe ontwikkelingen binnen AI in het onderwijs binnendringen. Toetsvormen en de wijze waarop de toetsen worden afgenomen moeten dan ook op een geschikte manier aangepast worden. Bij sommige digitale toetsen kunnen we zorgen dat studenten bijvoorbeeld niet bij ChatGPT kunnen. Maar, we moeten ook goed nadenken over of toetsvormen zoals het take home tentamen nog geschikt zijn. Het zal waarschijnlijk een kwestie van tijd zijn voordat ChatGPT namelijk wél bronnen bij teksten kan geven. Als we toetsvormen zoals take home tentamens blijven gebruiken moeten we onze vragen zo stellen dat ze meer kritisch denken vereisen. Het is bijvoorbeeld goed om studenten te vragen verbanden te leggen met het heden en gebruik te maken van 'hogere orde redeneerprocessen'. Een andere optie is ook dat we minder tijd geven aan studenten om de take home tentamens in te leveren.

Het kan een goed idee zijn bij studenten te blijven nadrukken waarom we toetsen afnemen en waarom we bepaalde vormen gebruiken. Het is nog steeds van belang, in welk werkveld een student ook belandt, eerst zelf te leren hoe je een tekst schrijft, hoe je bronnen vindt en analyseert, hoe je iets beargumenteert, hoe je de ontwikkeling in je werkveld bijhoudt en ga zo door, voordat je dat allemaal met een AI tool doet. En bij veel beroepen moet je kennis ook paraat hebben en kan je niet alles intypen in bijvoorbeeld ChatGPT. Studenten zowel met als zonder ChatGPT leren werken kan ze voorbereiden op hun toekomst als werkend mens.

Docenten moeten daarbij getraind worden om de zwakheden van bijvoorbeeld ChatGPT te herkennen zodat ze daar rekening mee kunnen houden bij het opstellen van tentamens. Het kan een goed idee zijn de tentamenvragen in te voeren in ChatGPT om te zien of de vraag te makkelijk door het programma is te beantwoorden. Daarbij moeten we überhaupt met een variëteit aan toetsvormen werken zodat we meerdere vaardigheden kunnen toetsen. Door af te wisselen tussen tentamens op papier, take home tentamens, presentaties en mondelinge tentamens zijn we ook minder afhankelijk van AI. Dan moeten we natuurlijk wel letten op de valkuilen bij alle toetsvormen, en of we überhaupt de ruimte hebben studenten weer meer op lokatie tentamens te laten maken. Afsluitend, moeten docenten en medewerkers de tijd krijgen hun examens aan te passen.

Vragen? Neem dan contact op met ambtelijk
secretaris Zazie van Dorp.
universiteitsforum-bb@uva.nl